

1303

Davallar

(ALDC, VIII, 1844. *Davallar*)

Davallar (s. XIII), “anar, traslladar-se, moure’s, d’un punt a un altre de més baix” (*DIEC*), prové de *davall*, compost de *de* + *avall* (< AD VALLEM ‘cap a la vall’), que s’oposava a *amunt* (< AD MONTEM); l’aglutinació de *davall* és paral·lela a la de *defora*, *dessota*, *dins* (*d’ins* < İNTUS), etc.; var. *avallar* 173, format sobre *avall*.

Baixar (s. XIII) remunta al llat. vg. *BASSIARE, der. de *baix* (< *bas* < BASSUS encreuat amb *baixar*) (*DECat*), una formació freqüent en llat. vg. a partir de l’adjectiu com *ALTIARE > *alçar*, *DRECTIARE (var. de *DIRECTIARE) > *dreçar*, etc.; var. *baissar* 154, per despalatalització del grup [jʃ] > [js];

abaixar (s. XIII), per atracció de *abaix* (< *a baix*); *debaixar* 72, 81, 85, 185, d’un encreuament de *baixar* (o *abaixar*) amb *davallar* (veg. supra).

En cat. ant. el verb *deixendre* (< DESCĒNDĒRE) va sucumbir aviat davant l’auge de *baixar* (*abaixar*), força general, i de *davallar* (*devallar*), que s’ha mantingut en mall., men., alg. i algun punt del val. mer.

Són mots normatius *davallar*, *baixar* i *abaixar*, des del *DOrt*, 1917; sobre les opcions de consagrar *davallar* o *devallar* en l’estàndard, veg. *DECat*, s. v. *vall f.*

